

ПЕШТАНСКО-БУДИМСКІЙ

СКОРОТЕЧА.

(Сонгіер)

ПЕШТА.

Четвртакъ

13. Іануаріа. 1844.

Год. III.

МОЯ ТУЖНА ЧУВСТВОВАНІЯ НА БОЖИЊ.

Божић иде, сви му се радую
 Светаљ Празникъ за сву Сербадијо;
 А я тужанъ сузе любић горко
 Плачно мое убрисуемъ око:
 Прѣ на прошla кад' погледамъ лѣта,
 Тек' усмотримъ пропасть мoga Свѣта.
 Супруга е досад' ми живила,
 Радость, жалость самномъ е делила;
 А садъ бѣдна у земљи почива,
 Сердце мое съ церномъ земљомъ сліва.
 Чадо мало досадъ ми е было,
 Играюће око мене, мило;
 Но садъ живећи, живо не видимъ га,
 Отечески баръ да излюбимъ га;
 Удалѣно отъ мене е бѣдно,
 Благо мое овогъ свѣта једно.
 К'о што чуемъ да у игри выче
 Сузе ронећи то мое єдинче:
 „Мила Майко гди си тако дуго,
 Да л' си чедо задобыла друго?“
 „Кадъ на Свету твога и не гледишъ,
 „Мегко сердце садъ у нѣму ледиши.“
 „Ил' си Майко гдигодъ ми заспала?
 „Свѣтла звѣздо, коя си ми сяла!
 „Пакъ не можешъ више да с' пробудишъ,
 „Малогъ Стеву да нѣжно полюбишъ. —
 „Ил' си Майко от'шла да недођешъ?
 „Докъ крозъ ватру и воду не прођешъ.
 „Или Майко црну земљу любишъ,
 „Земљу любишъ, а травицу герлиши? —
 „Кадъ бы Майко друго было чедо,
 „Съ радостку бы, кад' тад' было, глед'о

, „Ледъ са сердца топећисе мoga
 „Любећъ животъ бѣлогъ лица твога!
 „Кад' бы Майко гдигодъ ми заспала,
 „Иста звѣзда, коя ми е сяла
 „Свѣтлостку бы тебе пробудила,
 „Пакъ бы опетъ мене полюбила!
 „Да си Майко от'шла да не дођешъ,
 „Докъ крозъ ватру и воду не прођешъ,
 „И то живи опетъ дочекаю,
 „Кад' за грѣхе свое с' та раскаю!
 „Ако Майко церну земљу любишъ,
 „Земљу любишъ а травицу герлиши?
 „Све суетне бы ће желѣ мое
 „Тебе видит', любит' груди твое!
 „Коя си ме Майко породила,
 „Сладкимъ груд'ма твоимъ задонала.“ —
 — Стани чедо, немой љукати!
 И за Майкомъ жалостно плакати;
 Да изразимъ тужне мое мысли,
 Бѣдный Отацъ и Супругъ жалостный!
 Кои живимъ безъ тебе и майке,
 И радости лишавамсe сваке;
 Кои неспреми себи печеницу,
 Нит' умеси божићну честницу;
 Кои не мамъ у соби сламице,
 Што представля Христове яслице;
 Не мамъ сыне квочке ни пилића,
 Твоє Майке, кћери и сынчића;
 Нити колачъ на таньиру има,
 Здравље, срећу што представля свима;
 Кои проведо вече безъ бадњака,
 А и Божић безъ Полаженика!
 Кои не купи у лончићу меда;

Ербо сердце пуща ми отъ еда!
Кои цвилимъ као лята гуя,
Еръ срећу и однесе олuja!
Пакъ и плачућ' кодъ другога ручка,
К'о да ме је већ утукла туча. —
Кући дођемъ мећь четври зыда,
И сетимсе славногъ Аристіда!
После плаче мое очи бриса,
Док' годь ово редомъ не написа'. —

У Румы первый данъ Божића 1843.

Милошъ Ратковичъ
Перодиаконъ и Учитель.

О Д Г О В О Р Ђ

Едноғъ Краля Польскогъ на слово Руссоа, кое в 1751. године одъ Академіе Дижонске награду получило:
превесо с' Французскога.

И. Вуччи.

(продужевіе.)

Множество знамениты людій кои су врлость у књигама браницли, кои су ѹой чрезъ свое нарави удивленѣ света привукли, ни су ли исти люди у наукама црпили онай небесный блескъ, кои је заблуждена и пороке уничијо? Неудесно остроуміе, покондиено незнанство развія двоумія и предсудіј; выскоуміе, упорство проузрокую разцепленя вероизповести, и язичства; суемудріе (rueghonisme) неверство подранаваю независимостъ, смутнѣ, побуне, страсти, свакояка недѣла. Такове противности на честъ служе вероизповести. За моћи ѹой побѣдити појавити ѹой се текъ нужно є; сама ѹой је кадра све пореметити, она се ничејъ другога не бои, развѣ да небы достойно призната была; за учинити себе почитана достойномъ ніе ѹой друго нужно, развѣ посмотреномъ быти: како ю човекъ позна одма се у ю замлоби; у којој се мери у ю већма ѡубљава, у истој мери нове поводе находи вѣровати ю, и нова средства упражнявати ю: што вишише изпитива Христіјанињъ вероятность ићни насловія, стимъ се већма уверава о истини ићзиной; што боляма одкровенѣ докучи, стимъ је већма у вери утврђуе. У светомъ писму одкрива ѹой постатаќ и превосходство; у ученимъ

књигама светы отаца одъ века до века развитку ѹой узастопце слѣдуе; у нравоучителнимъ умотворма и светымъ лѣтописима ближателне види ѹой примере, и учи се ињомъ ползовати.

Шта! та незнанство одвраћа одъ вере и врлости тако чистый блескъ, тако моћне подпоре; па истој овој вероизповести, коју Докторъ Генфскій Руссо высокоумно назначаваја ће по мнѣнию ићговомъ приписати неправилности нарави! Морао бы се човекъ већма дивити видећи овако чудесну обсцену, кадъ небы знао да особитостъ редосостава (system), ма како онъ опасанъ быо, причина је не врло пространно умствованї за правило употребити. Познанство вероизвести за свакогъ човека је непогрешно правило добре нарави. Шта више, я велимъ: познанство природе участвује у возвышению чувства, у устройству поведена; оно природнимъ путемъ поводи човека к' удивленю, любови признателности, подложности у смотреню свију ствариј, кое свака умна душа осећа да судила свемогућегъ существа. У поредачномъ теку ѿни неизмеримы окружја, коя намъ се надъ главомъ котрљају, звездомотритељ (astrophot) безкотечну моћь открива. У истраниомъ равномерију свију частиј, кое вселену сачиняю земљоизпитатељ (geomete) безграницногъ разума дѣйствіја примѣчава. У послѣдственомъ течају времена, у сајозу узрока с' дѣйствама, у расгено быља, у телеснимъ саставу животиња, у постоянной равноличности и уехитителной многостручености различиты појавленија (phénomènes) естества, неможе естествен испытатель (physicien) не признати створитеља, чувара, судија и господара света.

Изъ ове примѣчанїја ступаюћи истинити Филозофъ у упражнителне послѣдице, и враћајућисе у самогъ себе, почимъ је у свима околостоећимъ предметима заљудъ тражио ону срећу, за којомъ непрестанно уздыше, и ништа не находећи овде доле шта бы неизмеримости пожелана ићгова одговарало, осећа да је за нешто выше рођенъ, негъ сва друга створенja; онъ се природномъ стазомъ враћа к' свомъ првомъ началу и послѣдњој цѣли. Блаженъ, ако је мылосћу Божијомъ цѣ.

и сходно поучителанъ, и ако увиди да му нигди не нужно тражити блаженство срдца свога, развѣ у притяжавашо свога Бога!

Законъ мѣничнаго Краљевства Унгаріе и частій къ нѣй принадлежеши; съ Мађарскогъ на Сербскій діалектъ преведенъ Евгениемъ отъ Гуруковичъ, при Краљу Куріи Адвокатомъ, више Вармеља Засѣдателѣмъ, Фундаціональнымъ Фішкаломъ у Пешти 1840. писмены Јос. Баймела ц. к. привилег. Примаціал. О строгоності Књигопечателя у великомъ 8 — у XVI. 236.

У срѣтной овой врѣмена епохи, кадъ по хоризонту дижућесе літературе наше на разне вѣжества стране свѣтили се расипаю зраци, не съ маломъ радосћу гледамо и гореставлѣно „Право Мѣнично Унгаріе“ и на Сербскомъ јзыку. Дѣло ово у посвету поднесено є Нїјовој Експедицији милостивѣйшему Господину Краљевства нашемъ Канцлеру Грофу Антонио Майдату одъ Сейкхеља (de Székely), где између остalogъ учений Г. Аукторъ ово говори. „Съ милостивѣйшимъ найблагодѣтелнијегъ Цара и Краља нашегъ Фердинанда благоволенiemъ, као и чрезмѣрнимъ трудомъ и попечениемъ Отечества нашеага Отаца, подижусе красна и цуннокористна Заведенія; заводе се разностручна обще ползе ради Содружства; проливи се јѣка уредью; отворају се стазе и путови; съ бродовима градесе мостови; и за веће развијање и цвѣтанје наше терговине, сочинявају се премудри закони; и не мало све, што се общегъ тыче благополучїја, уводисе и установљава. На свой овой благодати и свѣтломъ напредку послѣ вѣчногъ признателства и благодарности благоутробномъ и превозносимомъ у благости и у добры дѣлы Краљу и Отцу, неиначе и свѣтлѣйшему Палатину нашему, тко је, коме има премилобезио наше отечество, коме драгиј Родъ мой Сербскиј, који се у обзору на све проче у Краљев-

ству Унгарскомъ суще нације съ терговиномъ скоро найвише занима, коме величъ найпослѣ и остale стране, у отношеніямъ и у свези терговачкой съ нама стоеће Державе имају толико захвалити, колико Ваšемъ Высокопревосходителству, којега ће и у найверховијемъ, где предсѣдава достоинству, са заслугама блистајуће име, благодарно Отечество и найпоздњемъ потомству вѣчно повѣдати.“ и проч. — И заиста, као годь што се прошло 1840. год. држане Дите отечествени закони на свеобщотой ползи осниваю, тако и исты закона 15. чланакъ о заведенїю Мѣничногъ Права есть одъ неизглаћене ползе, као што то у Будимскима Ноћинама ученымъ своимъ разлаголствомъ доказује преизреднији мужъ Г. Др. Оттиайеръ; зато бѣгодане ползе те ради и овай Мѣничногъ Права, благодѣтелнији чланакъ, одъ како є узакоћињи, Нѣцији, а и други добрумѣтни Народи непрестанно на матерній свой јзыкъ преводе, изласкају и издају. — Шта даље полезније и повольније за Србе, по Унгарии разкријље, и добромъ часују трговини предане, быти може, него спасителнији свај о Мѣничномъ Праву отечественый законъ на своме матернѣмъ јзыку читати, разумѣти, и съ њимъ совершиено упознатисе? Но још повольније и полезније за народъ Сербскій у Унгарии єсть, што дѣла овогъ латисе обштепохвалији Г. Евгениј одъ Гуруковичъ, кои є овы дана чрезъ Нїјово ц. кр. Величество за Врховногъ Г. П. С Школа Надзирателя свемилостивѣјше наименовање. Мужъ наиме овай изъ гореће жеље, којомъ отечества и народа свогъ благо разиространити тежи, чимъ се Земальскій послѣдњи Соборъ заключио, таки є читајућемъ Публікуму објавио, да є онъ обштеполезни овай о Мѣничномъ Праву Законъ на матерній нашъ јзыкъ превео, и да га на свѣтъ издае. И заиста — неизбрајући на не велико число явивши му се предбройника — трошакъ великорушно сајмъ є жертвовао, и тако предхвалији Мѣничногъ Права преводъ съ концемъ прошло 1840. год. изъ чисте Баймелове Типографије на свѣтъ изыде. У преводу овомъ то, што є учинити требадо, учинѣно є Изображеный

Мужъ овай, као у Латинскомъ и Мађарскомъ језику, коима є законъ истый писанъ, преизредно искусанъ, а у употреблѣнію отечествены закона одъ младости свое упражняванъ, вѣрно в предпоменутый Мѣничногъ Права Законъ иа матерній нашъ језику превео, и у истомъ преводу и истиный орігіналный текстъ задржао, и то не безъ основа, ёръ у богатомъ и сладкомъ нашемъ Южнославенскомъ језику стваръ сваку, коју разумѣмо достаточно и сорвено изразити можемо. Кромѣ тога Г. Преводчикъ слѣдовао є у преводу овомъ истый онай, кои є и у орігиналу, редъ; и тако є цѣло Дѣло на три части раздѣлено топломе Србскога Рода нѣдру предао. Содржава пакъ у себи: Часть I. Вещественно Право Мѣнице (*Ius cambiale objectivum*) Часть II. Мѣнично Правосудствіе, (*Procedura judiciaria cambialis*), къ овима двѣма частима Мѣничногъ Закона додао є јошъ слѣдѣће Закона Чланкове: XVI. о Терговцима (*de negotiatoribus*). XVII.; о законномъ отношенію права Фабріке. XVIII.; о отношенію Права на общу ползу союжены Содружества, (*de legalibus Fabricarum correlationibus*), XIX.; о терговачкимъ компаніјама и погодбарима; XX.; о во-зытельима. XXI.; о Интабулацији дуговны из-тизанія первенства ради: XXII.; о конкурсу; који сви чланкови съ предметима съ правомъ мѣничнимъ союжеными у сходству стое, и тако како III. часть мѣничногъ права сочиняваю. У „изслѣдованију“ цѣлогъ овогъ изложена, служио се Г. Преводчикъ, као што самъ у посвети говори, тако названымъ „Славено — Серскимъ језику“, но тако прикладно, да свакій врло лако стваръ постихи може. Практичкогъ употреблѣнія ради, на концу књиге приклоплѣни су: образцы мѣница (*Wechsel Briefe*); изясненія, 1.) о лицама мѣнице; 2.) о валути и мѣнотоку (*Wechsel-cours*) 3.) толкованіе нѣки рѣчіј поазбучномъ реду: што све точноме закона разумѣнію сорвено споспѣшствује, и къ познанію самога законогъ извора срѣтно води и упућуе. Много є лакшему разумѣнію закона и то допринело, што є Г. Ауторъ техничка израженія, као што су: протестаціа, интабулација, классификација, конкурсъ, компасъ, и т. д. у преводу

задржао, а послѣ доволно изяснио. Изъ свакогъ дакле призрѣнія преизреданъ овай закон на преводъ свакоме Србину, свакоме Отечества нашегъ Гражданину найболѣ препорученъ быти заслужуе; а съ тимъ поузданіе и вѣројатніе, што заръ и само име Аутора довольно є савршенство и доброту посвѣдочити. Еръ Дѣло ово списао ніе каковий полетарацъ, који јошъ ни прахъ съ лећа, који є изъ школа изнео, стресао ніе, но списа га є онай Мужъ, који є пріе нѣколико година Родъ нашъ съ подобнымъ юрідичкимъ Дѣломъ ползовао, који већь одъ четвртине стогодина у светомъ божествене Темиде храму вольне жертве принаша, који є кодъ саме Краљевске Куріје и кодъ Высочайши Дикастеріја као вѣрный „Прокураторъ“ и „Содѣственикъ“ обште познатъ, и који є небroeнымъ Народа нашегъ младићемъ у практики юрідичкогъ упражненїј съ душомъ и сердцемъ прискорблявао. — Богъ нека га у топломъ нѣдру прекраснога Народа Србскога дugo подржи, да на ползу Рода и Огечества наст јошъ съ многима подобнима драгоцѣностима обрадуе! Нека му и садъ у новомъ Званишча нова слава слѣдуе!!

Др. П. Јоанновичъ.

ГОДИНА 1844 ВООБІЦЕ, И ВООСОБЪ НѢНА ЗИМА.

Я ћу се усuditи предсказати, каква ће быти цѣла наступаюћа ова година, и воособъ нѣна зима. Я се нећу овиди тако далеко упустити, да опредѣлимъ, кадъ ће быти край свѣту (о чему се я нимало не сумњамъ, да неће кадъ тадъ слѣдовати), заиста не; него я то остављамъ Г. Др. Лееманну; и као што чуемъ, да су жителји Грацски (*Grazer*), отъ оногъ времена, када су ужасну ову вѣсть отъ нѣга чули, изгубили сасвимъ волю градъ свой далѣ уређивати и полешавати. Тако далеко мое око не допире; ёръ искрено потврдити могу, да незнамъ предсказати ни о Доброценту, докле ће се у цѣlostи својој одржати, а јошъ много мање о читавомъ свѣту.

Наступаюћа дакле ова година нити ћесе причислити моћи къ сувымъ, нити мокримъ, но прилично влажнимъ годинама; ћрбо ћеду иљки мѣсеци имати снѣга или кишне и одвише, а иљки опетъ нимило. У пролеће, кадъ се највише оре, копа и сѣме у земљу баца и меће, треба сваку кишну и кипицу на полуза обратити; ћрбо ћесе, особито у Марту мѣсецу и по читаву седмицу на ю изгледати морати. Вообще видисе, да у пожелателна и најполезнија преко године времена, изузимајући цветање винограда, нити ћемо лепе нити кишовите дане добыти; и я ћу се яко предварити, али се за усѣјве и ливаде у почетку њиногъ кљиња суше побоимъ. О чему ћу у стану быти јоштъ больма у понасобна и сходна годишња времена изяснити.

— Садъ дакле само о зими:

На утѣху сиромашніе класе народа, а на жалость оны, кои притяжаваю дрва за горенѣ, и кои съ ными тергују, занета могу потврдити, да ћемо меку зиму имати: али притомъ свакогъ и совѣтуемъ, да добро на опрезу буде; ћрбо ће време весма нездраво, дани понайвише влажни, магловити и хладномокри, кое ћемо можда јдва безъ епидемически болестій и провести моћи, быти. Тако дакле осимъ дана около Нове Године, и осимъ треће недеља Јануаріа (по Римскомъ) ћедко ћемо до мѣсеца Марта сунце виђати. Сбогъ тога, што ће небо съ магломъ покривено быти, и тавни смутни дани указыватисе, пада ћемо понайвише у меланхолију; и сбогъ тога, што ће скоро непрестанно около нась густъ, непокретанъ и таванъ воздухъ владати, не ћемо се моћи отети, да нась тежкоугнѣтене, суморне и чисто самимъ себи несносне неосѣтимо быти.

Перва два мѣсеца чесће ће и киша и снѣгъ понасобъ падати, особито отъ половине Јануаріа пакъ до половине Фебруаріа; но сбогъ влажногъ воздуха, кои ће као што се предвидити дае, ове године више владати, плашитисе можемо, да се снѣгъ направено и нагло топити непочне, и тако свуда посѧјномъ усѣјву и осимъ тога слабомъ и младомъ, велику шкоду не принесе. И за-

иста изъ свио знакова можемо ову наступајућу 1844. годину нити прероднымъ нити нероднымъ, него средњимъ годинама како у раани тако и у віну причислити. Пакъ ће и по свой прилици бурни вѣтрови наше за иромъ гинеће лѣпотице у последње фашанке са хладномокромъ и яко непрѣятномъ времена непогодомъ на ноћна плясаня (баллове) пратити; при чему нека се свака добро узме на умъ и свое ћуркове и друге зимне горње хальбине са собомъ понесе, да јој не бы, ако јо игранѣ сретно мимоиће, послѣ кући идућој доста потежка несвестица главу завертила и у креветъ є оборила.

Верло лагко може се свимъ онымъ, кои леда преко лѣта потребую, дододити, да безъ иљга и ове зиме остану; зато ћу имъ и као добаръ човекъ опредѣлiti време; да ако сирће до последње месећа недеља (по Римскому) леда не добију, то послѣ ове на три дана моћи ћеду га задоста прибавити; ћрбо ће се отъ овога дана за цѣлу седмицу ако мрзнути.

У почетку мѣсеца Марта сmrзаванѣ ће нагло престати и откравитисе; пакъ ће се прѣятно и топло време указати; али при концу истогъ овогъ мѣсеца наступи ћеду опетъ яки вѣтрови, кои ћеду са собомъ кишу и сићгъ донети.

У Зала-Апали, 21. Декем. 1843. по р.

А. Фогель.

ХЕРОЇСТВО ДѢТИНСКЕ ЛЮБОВИ.

(продуженіе.)

При узкомъ једномъ сокачићу пратња се војничка морала разлучити; Октавій ово примѣти, пакъ више бринућисе о својој сестри, него о самомъ себи, нагло садъ отисне ју међу гомилу женски, кое се брзо разлуче, пропусте ју и опетъ се склопе. У кои ма' већ јој снимљенѣ буде и шеширъ ићи съ главе, мѣсто кога баце јој преко главе убрадачъ, каковъ се у онымъ предѣлами носити обычествовао; и тако се она сирота избави; коју једна отъ освободителница ићи узме са собомъ, пакъ јој даде простачко одѣло, у

кое обучена безъ свакогъ препятствія измакне изъ вароши и побѣгне свое міломъ Родителю.

Тко бы могао исказати, шта є нѣжный овай отацъ чувствовао, кадъ є видю, да му дѣца у обычно време кући ни су дошли? Но наскоро дотерчи му Ермелійна сва задувана, и падни му у наручія приповѣди му таки, да су јој брата ухватили воїници и у тавницу сбогъ тога отвели га, што помысле, да є онъ Арамбаша разбойническе једне чете: „али,” осмѣнувшисье приода, „наскоро ће они дознати, да су се у својој мысли преварили, пакъ ће га онда безъ сумња отма изъ тавнице пустити. Графъ учинисе као да овомъ Ермеліје израженију повѣруе, и тако су се и отацъ и кћи изъ взаимне любови варали. Но несрећній Старина борећисе волнованіјама, коя су му нѣгово отеческо сердце све већма нападала, хтише веће свое приђише да остави, пакъ да иде сына свога натрагъ поискати: али Ермелійна садъ сву свою могућност, умиљаваюћи му се и плаќаюћи, употреби, да га отъ овогъ нѣговогъ намѣреніја отврати, пакъ кому јошти се и изјасни, да ће она сама съ таковомъ синомъ, коя и нѣне јошти недозрѣле године, а и нѣнъ женскиј полъ далеко надашуе, узсилитисе, и извѣстіе о Октавійной даљшој судбини донети. И заиста, безъ да се кодъ куће много одмарала понагли она онако у добивене простачке халѣине преобучена управо у вароши, гдје кадъ дође таки безъ свакогъ оклеваня напытана за тавнице; ко којима кадъ є пришла, и ужасне нյове зыдове, гвоздене решетке и стражу усмотрила, такова є гроза спопадне, да ни једногъ словица проговорити у стану не бяше, и једва се сирота одержати могла, да и на земљу не падне. Госпожа Тавничарева садъ се укаже, кое красно лице улје сиротомъ дѣвойчету мало повѣреніја, и тако дође Ермелійна къ себи, нѣшто се ободри, но ипакъ у нѣкој стрепнији приближише къ истой красной Госпожи. Мало Ермелійнино поклоненіе, нѣна плачливость, и нѣна на руци пуну воћа котаричица дирне Тавничарку тако у сердце, да јо запита: „Шта ты дѣте мое овуда тражишъ?“

— „Ахъ! я бы желила извѣститисе о једномъ Господару, кога сигурно мора, да су воїници синоћ овамо довели.“ — О једномъ Господару! то є заиста јданъ отъ разбойника, кои су ћео овай предѣгъ у страхъ и трепетъ довели.“ — „О, не, тай Господаръ, за кога я распытаумъ, могу се заклети, да є јданъ верло честанъ мужъ; и онъ є мой стрицъ! Тавничарка на ове нѣне незлобне рѣчи нје се могла задержати, да се не на смѣје; пакъ рекне јој: „дакле дѣте мое, будући да мой мужъ овди нје, то ћу те саде пустити, да видишъ твога стрица; али само закратко!“ Ермелійна бы радо садъ овудобру Госпољу загерлила была; она за њеној таки пође, и текъ што смотрити свога брата, већ ју се у наручіјама вишила быти. Тавничарка опегъ и овди на смѣјесе, и остави ји обадвое саме. „Дажайша сесе ро Ермеліјне“ рекне јој садъ Октавіј, „я имамъ само неколико магновеніја, да ти предложимъ правила, по коима може любезный начинъ родитель животъ свой спаси; зато добро ји задержи у памети. И како самъ ступио у жалостный овай затворъ, таки самъ чуо, гдје се гласъ веће разнео био, да є и Арамбаша многочисленне једне разбойническе чете, кое су наисурови и найопасни членови похватани и затворени, такођеръ ухваћенъ и у тавницу донешенъ. Ови злочинцы кадъ ме добро промотре, сви ме велегласно и сложно коя свога Арамбашу поздраве. И на ово отворимъ уста, и значимсе отъ нյовогъ заблужденіја бранити; но есть, ладе ми се берже болѣ знакъ, да ћутимъ. Садъ дакле на мој захтеванія, да ми се изјасни, зашто ми се таково особито почењование отъ разбойника чини, добијемъ отговоръ, да они намѣрају съ овимъ Судије заслениги, да правогъ нյовогъ Арамбашу више негове; пакъ при томъ почну ме и яко храбрити, да се ништа не боимъ; јербо ћесе нյова остала јошти слободна чета сојузити и све силе свое употребити, да настъ тавнице и окова ослободе: а кадъ се то сбуде, онда ћеду опетъ они ме не обдарити и слободна ме отпустити, и съ тимъ као неку благодарность ми учинити. Зато миља сестре садъ похїйти натрагъ до-

бромъ нашемъ отцу, пакъ му дотле ублажа-
вай тежку нѣгову тугу и жалостъ, докле се
и я неповратимъ и на нѣговыи персона су-
зе радости не проліемъ.“ Тавничарка вѣнь-
доће, и яви Ермейни, да мора изъ тавни-
це на полѣ ићи. Дѣвица садъ са одлакаша-
нимъ сердцемъ удалисе: єрбо є мыслила,
да ће сутра данъ опетъ брата посѣтити мо-
ћи: али каковъ громовыи ударъ за шо бу-
де, кадъ сутра данъ изъ уста Тавничаркини
разуме, да више несмѣ нитко живи са ухва-
ћенима разговаратисе, а много манѣ са ны-
зовымъ Арамбашомъ. Она се толико узили,
да ово отъ отца свога затая, пакъ є и више
дана у вароишь ишла, да бы се съ братомъ
састати и поразговарати могла, али бада-
ва. — Међутимъ предузме ій и судъ све стро-
го испытывати; и кадъ ій испыта и сведо-
чие о нызовымъ безчинїјама, осуди ій све на
смерть. Октавій сирома овай строїї, а за
њига сасвимъ неправедный судъ чувши хо-
тѣо се издати, тко є, и чай є сынъ; но кадъ
є помислио, да бы съ тыме смерть свое ми-
ломъ и сладчайшемъ родителю опеть нанео,
велео є изъ силне сирача нїга любови и да-
ље претангисе и свой животъ и губити.

(конацъ слѣдуе.)

ВѢСТИ

(Изъ Сегедина.) Отъ 28. Декемврия явљаю
намъ, да су великий Празникъ Рождества Христова сви
вообще здраво, мирно и весело провели, — кои, тако-
ђеръ, да иње є и Нյюва Екцелленција, общелюблjen-
ный нашъ Архиенесконъ и Митрополитъ, са привѣти-
тельнымъ своимъ словомъ, на величайшу Православију
утѣху и созиданіе, Архиастырски поздравио, и тако
чадолюбивогъ Отца любовио, све, и старе и младе,
велике и мале возобрадовао.

Далѣ пакъ явља намъ Г. Дописатель, да се Нյю-
ва Екцелленција нашъ предпохвалјный Архиастыр у
доброму здрављу находи, кое заниста вообще желимо,
да Га Богъ Всеблагій много лѣта међу нами мирна, цѣ-
ла, здрава и невредима содержи на славу, дїку и пре-
велику радость нашему Народу; Кои се дено-
ноћи стара, да наше Народно благостояніе и благопо-
лучје воспосѣши и вѣчно утверди. — Ктому: Да є отъ
Нյюве Екцелленције овай важнији и трудолюбивији
Мужъ, Преподобијиши. Г. Ириней Радичъ, общежител-
ногъ Монастыра Хопова, достойнѣјшији Ігуманъ, за при-

временногъ Адміністратора Гергетежкогъ милостивѣй-
ше наименованъ. Онъ є заниста ѕданъ, као што є то
многима познато, неутрудимый не само у Церковномъ
Правилу, но и у Икономіческомъ дѣловодству, Мужъ. —

Тојъ приликомъ вели, да у Сегедину 22. Декем-
врикій снѣгъ паде, а сутра данъ мало се разведри и
ночи горињакъ дувати, кои таквый мразъ донесе, да се
на бадњій данъ нашъ доста леда на Тиссе укаже;
и занеста овогъ дана башь у саму зору, да ће овдашнији
ѕданъ Г. Комесаръ, као и Надзиратель ћуприе, капије
отъ ћуприе брже болѣ отворио, бы намъ ледъ, како є на-
гло Тиссомъ ићи почео, ћуприо отнео, и яко шкодио-
Тисса данъ на данъ опада. Мориши се гди где вѣнь-
следо Продавани хеспана у Продавницама све є слав-
бие. 26. Декемврија време се яко промене, и киша є цѣ-
лый боговетній овай данъ падала; но сутра опетъ се
разведри и наново мрзнутисе почне. — А Што се раане
и друге робе на нашей піацы тыче; юшти намъ явља,
да є меровъ чистогъ жита 6 фор., наполнице 5 фор.,
ечма 2 фор. и 30 кр., зоби 3 фор., кукуруза 3 фор. и
30 кр. до 4 фор., прое 5 фор.; — а друге робе, као цен-
та фрішке сланине 28 фор. а свинећегъ меса 16 до 18
фор. — Свинѣ су засадъ овде мало поскупиле. — Щданъ
партъ гусака 2 фор. и 15 кр., ћурака 1 фор., конупона
1 фор. и 18 кр. у шайну.

ШКОЛСКЕ ВѢСТИ.

Отъ стране кр. Верховногъ Народны наши Школа
Надзирателства дає се на знанѣ, да є Учительска Шта-
ција у Банату у мѣсту Меленци упразнѣна: — Свакій
дакле отъ совершены Препарата или Учителя, кои ю
получити жељи, имасе найдуже до послѣдњегъ Феуру-
аріја тек. лѣта съ писменимъ прошениемъ и нужднимъ
доказателствама кодъ Кр. Верховногъ Народны наши
Школа Надзирателства, или кодъ Плем. Общества Ме-
леначкогъ пріявити.

А отъ стране нашегъ Школскогъ Фонда управля-
юще Депутације съ благодарносћу дає се на знанѣ; да
су слѣдујућа ГГ. на умножение вышепоменутогъ Фонда
изъ чисте свое къ Народолюбију ревности добровольно
приложили; као: Теод. Георгиевичъ, Учит. изъ Тис-
са — Фелдвара, годишнѣ 25 фор.; — Сентомаш Јан.
Учит. изъ Баје, годишнѣ 12 фор. и 30 кр.; — Јуркуцъ
Михаилъ, Учит. изъ Бикача 2 фор. и 30 кр.; — Ола-
решко Герас., Учит. изъ Каварана, годишнѣ 3 фор.; —
Светоз. Маріановичъ, Учитель изъ Боряди, годишнѣ
5 фор.; — Гаврійлъ Егдичъ, Учит. изъ Новогъ Ст.
Івана 12 фор. и 30 кр.; — Урошъ Поповичъ, Учит.
изъ Деске, годишнѣ 7 фор. и 30 кр.; — Пантъ Јоанићъ,
Учит. изъ Керексега за $184\frac{2}{3}$ г. 2 фор. и 30 кр., а за
 $184\frac{3}{4}$ г. 2 фор. и 30 кр.; — Батрокъ Илја, као и про-
шастый; — Теод. Драгичъ, Учитель изъ Кишхаза за

184 $\frac{2}{3}$ г. 25 фор., а за 184 $\frac{3}{4}$ г. 10 фор.; — — — Дим. Мороквашичъ, Учит. Сомборскій, годишнѣ 50 фор.; — Добренъ Михайловичъ, Учитель Товарничкій, годишнѣ 5 фор.; — Георг. Цвіяновичъ, Учит. Чепинскій, годишнѣ 2 фор. 30 кр.; — Іоаннъ Ніколичъ, Учит. Краљевскій, годишнѣ 7 фор. 30 кр.; — Пет. Владичъ, Учит. Бешеновскій, годишнѣ 2 фор. 30 кр.; — Дим. Арсеніевичъ, Учит. Моховскій, годишнѣ 2 фр. 30 кр.; — Пав. Перняковичъ, Учит. Воїнскій, г. 12 фр. 30 кр.; — Ніколай Стояновичъ, Учит. Дароварскій, г. 12 фр. 30 кр.; — Сман. Єфтичъ, Учит. Беркасовачкій, г. 5 фор.; — и Младень Башняковичъ, Учит. Маркушицкій г. 15 фр. Б. Бр.

ТРГОВАЧКЕ ВѢСТИ.

Вершацъ, при концу Декември по Рим. — Не само сбогъ тога што є прошастогодишня жетва у овомъ предѣлу и учитавомъ Банату верло богата испала, него и сбогъ тога што су овдѣ рѣави путови, пакъ су подвози одвећь скуни, раана је кодъ наасъ у низской цѣни. Ѓдана кыбла найболѣ пшенице можесе добити по 4 фор. и 30 кр. у шайну. Усѣви су засадъ верло добри. Но боятисе имамо, да се рогата марва, коя юшть у полю насе, сбогъ мягкотъ и влажногъ времена не поболе.

Новыи Бечей. Кодъ наасъ непрестано юшть и при концу Декември жито є у сравнению съ другимъ мѣстама, као Комораномъ, Пожуномъ, Тирнавиомъ и Пештомъ, у малой цѣни. Тако Пожунскій меровъ пшенице продаесе по 65 до 75, наполице по 55 до 60, єчма по 25 до 30, зоби по 30, кукуруза по 30 грошића; а 3. Іануаріа коштао є опеть истый меровъ пшенице 41 до 59, наполице 33 до 57, ражи 33, єчма 25, зоби 24, кукуруза 30 грошића у шайну.

Карлштадъ. 10. Іануаріа по Рим. По издатој отъ Племените Загребачке Вармеје, 25. Декември 1843, започетој Лімітацији коштуе овдѣ: 1 фунта говејине 4 кр., добре телејине 5 кр., фрішке сланине 8 кр., суве сланине 12 кр., сувогъ свинејегъ меса 8 кр., фрішкогъ свинејегъ меса 5 кр., сала 9 кр., сапуна 7 кр.; ёдана холба найфинејегъ мундијела 2 кр., ординарногъ брашина 1 кр., за лебаџъ полубелогъ брашина 16 лотіј 1 кр., а церногъ 20 лотіј 1 кр. у сребру.

МѢСТИНА ВѢСТЬ.

(Пешта). 12 Іануаріа т. л. — Пре три дана кодъ наасъ се време променуло; еръ не само што се о-

Скоротеча излази у седици 2 путь, Четверкомъ и Неделькомъ; цена му є како за овдашић тако и за страве Предчисленике за поль године 4 фор. у сребру. Предчислитисе може на свакой ц. кр. Пошти, и у Пешти кодъ Издавателя, у Бедемской улицы (Bastei Gasse Nro. 349.)

Издаватель Димитрій Іовановичъ.

У ПЕШТИ словами Байнєловыми.

петь почело мрзнути, него съверозапидный вѣтаръ до нео намъ є са собомъ и снѣга, и тако данась вѣнь Дунавъ повелнике санте леда и доста густа иду: пакъ ако зима юшть у два три степена яча покажесе и дужептрае, то ће занста ледъ на Дунаву скоримъ овдѣ стати морати.

ПРАВА СЕРДЦА.

Када су остатцы Французскогъ воинства послѣ убиточне неволѣ кодъ Березине у великой смѣтни пред съвернимъ поднебијемъ и предъ ужаснимъ Козацымъ бѣжали, а ови їй што су болѣ могли гонили, стигла ёдана Козачка съ Французскимъ пѣхономъ обтереша чета у Крайцбургъ недалеко отъ Краљевца (Königsberg) у Прускогъ. Зима є была оштра, яшенѣ мучно, а же лудацъ Козака у таковимъ обстоятельствама сугубо поплананъ. — У ићкој пекариници было су лѣпне земичке изложене. Козакъ ље оклевао, него сврати свогъ коня онамо, и сперне їй што є болѣ могао. Пекаръ се ље усудио противити му се, него туроно гледаюи почесли у себи, „да є заборавио!“ Ал' Козакъ машисе у свой завежлай, откудъ извади Французску шкуду, и предавши ю Пекару, одиши далѣ. „Козаче, Козаче,“ орило се є садъ за нынѣмъ. Онъ се обазре и опази Пекара, гдј за нынѣмъ трчи. „И стигнувиши га рече му Пекаръ, „Господине Козаче!“ Высте заборавили остале новице узети, ево їй, я нећу туђегъ имана.“ Козакъ незнајоћи Нѣмачки мане му рукомъ, да новице задержи, и настави свой путь; но Пекаръ їй нипошто нехте кодъ себе задержати; вѣнь ухвати коня Козаковогъ за узду, непрестано нудећи му нѣгове новице. На кое Козакъ узвеша свое отъ Пекара новице маши се опеть у свой завежлай, изъ кога извадивши Французскій почетный крестъ (Ehrenlegionkreutz), обѣси га Пекару на перси, велегласно рекне му „честно!“ и одиши скомъ далѣ.

Даница.

ВЕЛИКОКУПАЦЪ.

У Ліврополу налазисе ёданъ Велиокупацъ, кој само съ яима тергуе, и у ову терговину преко године уложи капиталъ отъ 150.000 таліјара. (750.000 фор.).